

Pravidlá hospodárenia v podmienkach vodných zdrojov

Ing. Helena Patasiová
Predseda AKS

1

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

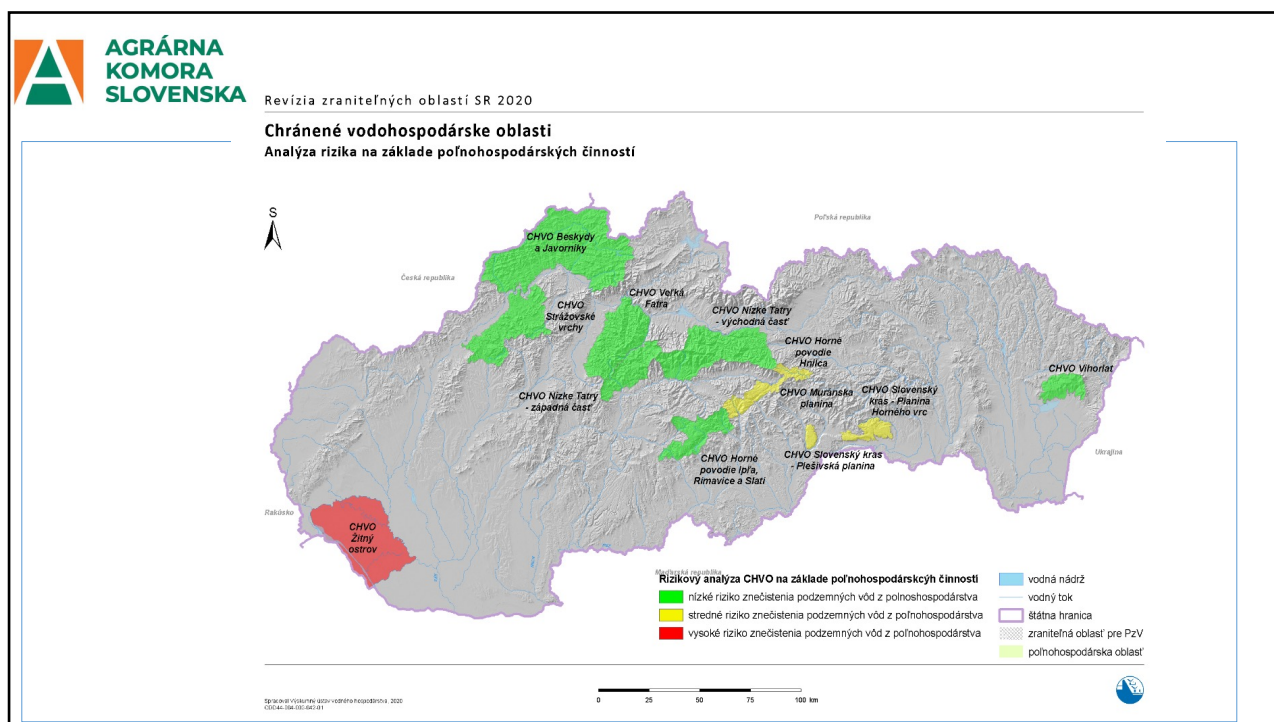
- **Voda**
- je prírodné bohatstvo
- pre štát má aj strategický význam
- vďaka prírodným podmienkam máme v súčasnosti dostatok zdrojov a zásob podzemnej vody
- tieto zdroje nie sú nevyčerpatelne a nezraniteľné
- predpokladom udržateľnosti súčasného stavu je primeraná regulácia nakladania s vodou, jej účelné a hospodárne využívanie a jej ochrana pred znečistením
- politika MŽP SR v oblasti vôd je orientovaná na zabezpečenie všestrannej ochrany vôd, vrátane vodných a od vôd priamo závislých ekosystémov, zachovanie alebo zlepšenie stavu vôd, účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd

2

Chránené vodohospodárske oblasti SR

- Žitného ostrova,
- Strážovských vrchov,
- Beskýd a Javorníkov,
- Veľkej Fatry,
- Nízkych Tatier (západná časť a východná časť),
- Horného povodia Ipľa, Rimavice a Slatiny,
- Muránskej planiny,
- Horného povodia rieky Hnilec,
- Slovenského krasu (Plešivská planina a Horný vrch),
- Vihorlatu.

3

4

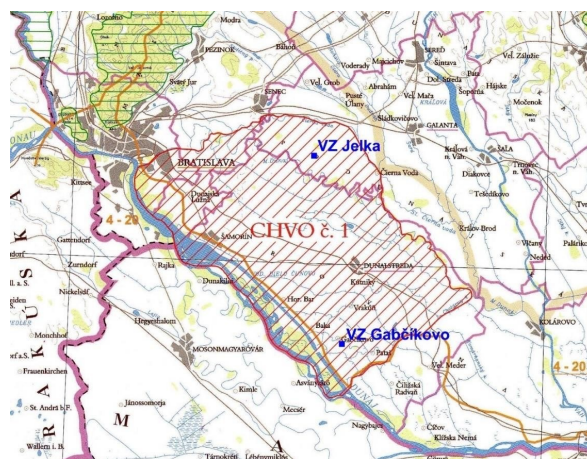
Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

- **Zákon o CHVO –LEX Žitný ostrov**
- na jednom mieste stanovuje jasné pravidlá, čo v chránených vodohospodárskych oblastiach možno a čo nemožno robiť
- zjednocuje platnú legislatívu
- zefektívňuje kontrolu, dodržiavanie ustanovení a sprísňuje sankcie za porušenie.
- zakazuje výstavbu priemyselných zdrojov, v ktorých sa vyrábajú alebo používajú znečisťujúce látky
- zamedzuje budovaniu spracovateľských zariadení na uhynuté zvieratá, skládok na nebezpečný odpad.
- zefektívňuje informovanosť verejnosti
- obmedzuje riziká znečistenia vôd
- prináša adekvátne sankcie za porušenie pravidiel
- pri porušení zákona hrozí pokuta až do výšky 165 000 eur.

5

Ochrana vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach na Slovensku

- Ako prvá bola na našom území vyhlásená vr. 1978 chránená oblasť prirodzenej akumulácie vôd (CHVO) na **Žitnom ostrove**, ako najväčšia lokalita podzemnej vody na Slovensku a jeden z najväčších zdrojov pitnej vody v strednej Európe.
- (NV SSR č. 46/1978 Zb.)

6

Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.5)

prispieť k ochrane podzemnej a povrchovej vody pred vyplavovaním živín do podzemných vôd vo vyhlásených oblastiach prirodzenej akumulácie povrchovej a podzemnej vody

- Väčšinu plochy záujmového územia zaberá orná pôda, ktorá tvorí 71,4 % územia CHVO.
- Najväčší podiel plôch s potenciálnym ohrozením kvality vôd z difúzných zdrojov znečistenia sa nachádza v CHVO Žitný ostrov, kde predstavuje 88% jeho celkovej rozlohy. Jedná sa najmä o poľnohospodárske pôdy a sídelnú zástavbu

Akčný plán ochrany vody v CHVO Žitný ostrov

7

70.05 Precízne hnojenie orných pôd pre ochranu vodných zdrojov Cieľ: 75
500 ha

Oprávnené plochy na podporu: vymedzené lokality ornej pôdy v 10 CHVO SR (graficky v GSAA) zák.č. 305/2018 Z.z.

Oprávnení príjemcovia:

- Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS

Podmienky oprávnenosti:

- Minimálna výmera ornej pôdy 1 ha v CHVO SR okrem plôch, na ktorých je podľa GAEC 4 aplikácia dusíkatých hnojivých látok zakázaná

8

Základné podmienky -

1. Dodržiavať pravidlá kondicionality / GAEC + PH 2 (príl. č. 2)
2. Hospodáriť v celom podniku podľa ustanovených minimálnych činnosti (§3) NVSR č. 435/2022 Z.z. ktorým sa ustanovujú požiadavky na udržiavanie poľn. plochy, aktív. poľnohospodára a kondicionality)
3. minimálne požiadavky používania prípravkov na ochranu rastlín a minimálne požiadavky používania hnojív (zákon č. 136/2000 Z.z o hnojivách, zákon č.405/2011 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti)
4. podmienky národnej legislatívy

Prijať a plniť podmienky záväzku, do ktorého dobrovoľne vstupuje počas stanovenej doby 5 rokov od vstupu do záväzku (s možnosťou predĺženia)

9

70.05 Precízne hnojenie orných pôd pre ochranu vodných zdrojov

Podmienky záväzku:

- Zabezpečiť **v prvom roku** v jarnom období, najneskôr do 15. mája, odber pôdnych vzoriek a rozbor pôdnych vzoriek akreditovanou inštitúciou na obsah Nmin, P, K a pH pôdy a v jesennom období rozbor pôdnych vzoriek na obsah Nmin; miesto odberu vzoriek sa musí zaznamenať globálnym lokalizačným systémom (GPS), (odbery príl.č.7)
- Zabezpečiť **v 2. a nasledujúcich rokoch** obdobia viacročného záväzku jesenný rozbor pôdnych vzoriek akreditovanou inštitúciou na obsah Nmin; miesto odberu vzoriek sa musí zaznamenať globálnym lokalizačným systémom,
 - odoberať pôdne vzorky z každých aj začatých 10 ha poľnohospodárskej plochy, na ktorú sa vzťahuje záväzok,

10

70.05 Precízne hnojenie orných pôd pre ochranu vodných zdrojov

Podmienky záväzku:

- Každoročne vypracovať orientačnú mapu zásob dusíka na základe výsledkov z jesenného rozboru pôdných vzoriek na obsah N_{min},
 - Každoročne vypracovať **plán hnojenia podľa vzoru** (príloha č.6) pre každú súvislú plochu pestovanej plodiny.
- **Výška platby:** 67,70 €/ha
 - **Začiatok realizácie (výzvy):** 2024
- **Výberové kritériá:** budú uplatnené v prípade pretlaku žiadostí nad finančné možnosti (podrobne zverejnené vo Vestníku MPRV SR)
(uprednostnené: lokality CHVO Žitný ostrov, monitoring vôd, výmera)

11

3. minimálne požiadavky používania POR a minimálne požiadavky používania hnojív – príloha č. 1 NV SR 3/2023 Z.z.

Dodržiavať zákaz aplikácie dusíkatých hnojívých látok

.....v období od 15. 11- 15. 2.

.....ak je pôda zamrznutá, zamokrená alebo zasnežená

- Dodržiavať zákaz využívať poľnohospodársku pôdu so sklonom vyšším ako 12° ako ornú pôdu
- aplikácie N- hnojívých látok na svahoch OP so sklonom vyšším ako 10° a na TTP so sklonom vyšším ako 12°; okrem maštalného hnoja a kompostov, ak sú do 24 hod. zapravené
- Dodržiavať povinnosť mať osvedčenie o odbornej spôsobilosti
- Dodržiavať povinnosť kontroly aplikačných zariadení s vydaným osvedčením a kontrolnou nálepkou
- Dodržiavať podmienky skladovania POR, manipulácie s nimi a nakladania s ich obalmi

12

	70.05 Precízne hnojenie orných pôd pre ochranu vodných zdrojov	Cieľ: 75 500 ha
	<p>USMERNENIE MPRV SR k ustanoveniam nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 3/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory na neprojektové opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbery pôdných vzoriek – 10 ha /1homogénna priemerná vzorka • Kritériá pre hodnotenie obsahu N_{min} v pôde (podľa obsahu N_{min} (mg/kg pôdy)) • Limitná dávka dusíka pri jednotlivých plodinách (nízky, stredný, vysoký výnos) 	

13

	70.08 Zatravnovanie podmáčanej ornej pôdy	Cieľ: 7 032 ha
	<p>Oprávnené plochy na podporu: Územia pre zatravnovanie podmáčanej ornej pôdy (zoznam vo Vestníku MPRV SR, graficky v GSAA)</p> <p>Oprávnení príjemcovia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS <p>Podmienky oprávnenosti: Minimálne 5 ha ornej pôdy v oprávnenom území</p> <p>Podmienky záväzku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Založiť v prvom roku najneskôr do konca marca TTP vysiatiť zmesi osiva, v ktorej trávy tvoria najviac 83 %, dätelinoviny aspoň 12 % a iné kvitnúce byliny najmenej 5 %; zmes osiva najmenej 12 kg/ha <p>Na zatravnenej ploche</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neaplikovať prípravky na ochranu rastlín ani hnojivá, okrem exkrementov pasúcich sa zvierat, • Nepoužívať mulčovanie, neobnovovať a nerozorávať zatravnené plochy, • Vykonať prvú kosbu v termíne do 30. júna na ploche najviac 80% výmery zatravnenej plochy, pričom minimálne 20 % z výmery zatravnenej plochy musí byť pokosených v termíne od 1. júla; do výpočtu percentuálnych podielov sa nezarátavajú časti, na ktorých sa pasú hospodárske zvieratá, • Zabezpečiť následný dosev zatravnenej plochy stanovenou zmesou, ak osiatie nebolo úspešné. <p>Plocha, na ktorú sa poskytuje podpora podľa tejto intervencie sa nezapočítava do výmery Zatravnenie ornej pôdy v chránenom území (priame platby)</p> <p>Výška platby: 299 €/ha</p> <p>Začiatok realizácie (výzvy): 2023 (následne podľa prostriedkov)</p> <p>Výberové kritériá: budú uplatnené v prípade pretlaku žiadostí nad finančné možnosti (uprednostnené: výmera v záväzku)</p>	

14

Ďakujem za pozornosť!